

Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling

Verbetering gezette steenbekleding

Van Citterspolder

December 2003

Contactpersonen Projectbureau Zeeweringen:

Ing. J. Perquin	projectsecretaris	tel: 0113-241379
Ing. H.J. Geernaart	projectmanager	tel: 0113-241373

Contactpersoon Waterschap Zeeuwse Eilanden

Ing. B. van Liere	tel: 0113-241257
-------------------	------------------

documentnummer : PZDB-N-03144

007491 2003 PZDB-N-03144

Aanmeldingsnotitie Van Citterspolder

Inhoudsopgave

1. Algemeen.....	3
1.1 Initiatiefnemer.....	3
1.2 Adres.....	3
1.3 Soort activiteit en beschrijving.....	3
1.4 Plaats van de activiteit.....	3
1.5 Tijdsplanning.....	3
2. Motivering van de activiteit.....	4
2.1 Aanleiding.....	4
2.2 Voorgenomen activiteit.....	4
3. Kenmerken van de activiteit.....	6
3.1 Aard en omvang van de activiteit.....	6
3.2 Wijze van aanleg en hergebruik.....	6
3.3 Effecten op het milieu.....	6
4. Literatuur.....	9

1. Algemeen

1.1 Initiatiefnemer

Waterschap Zeeuwse Eilanden.

1.2 Adres

Postadres: Postbus 114
4460 AC Goes

Bezoekadres: Piet Heinstraat 77
4461 GL Goes

1.3 Soort activiteit en beschrijving

Het project Zeeweringen verbetert de gezette steenbekleding van de als 'onvoldoende' getoetste dijkglouingen in Zeeland zodanig dat deze voldoet aan de wettelijke veiligheidsnorm. De te lichte steenbekledingen van de dijk worden vervangen door een zwaardere constructie. Hiervoor zijn diverse alternatieven mogelijk: beton, asfalt, natuursteen en in een aantal situaties ook een zogenaamde kleidijk of groene dijk.

Het grootste gedeelte van het dijktraject bevat geen harde bekleding maar bestaat alleen uit klei met een grasbedekking. Alleen ter hoogte van dp 565 en dp 566 is een steenbekleding van Haringmanblokken aanwezig als onderdeel van de primaire waterkering. Deze Haringmanblokken zijn bij de herziene gedetailleerde toetsing als 'onvoldoende' beoordeeld. Dit houdt in dat de steenbekleding tussen dp 565 en dp 566 is afgekeurd en dient te worden vervangen.

Voor de verbetering van de steenbekleding in het dijkvak Van Citterspolder moet door Gedeputeerde Staten van Zeeland een goedkeuringsbesluit op grond van artikel 7 van de Wet op de waterkering (Wwk) worden verleend.

Volgens het Besluit m.e.r. is dit Wwk-besluit m.e.r.-beoordelingsplichtig, omdat de activiteit een 'wijziging of uitbreiding van een zeedijk' betreft (activiteit D 12.1). Deze aanmeldingsnotitie biedt Gedeputeerde Staten van Zeeland de informatie om te beoordelen of de m.e.r.-procedure al dan niet moet worden doorlopen.

1.4 Plaats van de activiteit

Het dijktraject Van Citterspolder ligt aan de noordzijde van de Westerschelde ten westen van Borssele in de gemeente Borssele. Het dijktraject valt onder het beheer van Waterschap Zeeuwse Eilanden.

Het dijktraject ligt in (randvoorwaarde)vak 18c, heeft een lengte van ongeveer 900 m en is gelegen tussen dijkpaal (dp) 564 (Borsselepolder) en dp 573 (Europaweg-oost). Direct achter de dijk bevindt zich de kerncentrale Borssele (EPZ). Ter hoogte van dp 564 en dp 571 liggen respectievelijk het koelwaterinlaat- en uitlaatwerk van deze centrale. Ter hoogte van de koelwaterinlaat bevindt zich een strekdam (de Noordnol) met een lengte van ruim 500 m.

Het dijktraject ten oosten van dit traject, de Borsselepolder, is verbeterd in 1998.

1.5 Tijdsplanning

De uitvoering van het werk zal 1 april 2004 starten. De uitvoeringsduur zal vermoedelijk maximaal 6 maanden in beslag nemen. Tijdens het stormseizoen (1 oktober – 1 april) mag niet aan het dijkvak worden gewerkt, zodat het werk uiterlijk 1 oktober 2004 afgerond zal worden.

2. Motivering van de activiteit

2.1 Aanleiding

In de Wet op de waterkering zijn de normen vastgelegd waaraan de primaire waterkeringen moeten voldoen. In Zeeland is deze veiligheidsnorm een stormvloed met een kans van voorkomen van 1/4000 per jaar. De Wet op de waterkering schrijft voor dat de dijkbeheerders iedere vijf jaar de dijken moeten toetsen aan de veiligheidsnorm.

Al in 1996 is, vooruitlopend op de eerste toetsronde, geconstateerd dat de bekleding van gezette steen die veel dijken tegen golfaanval moet beschermen, niet aan de eisen voldoet. Uit een eerste onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen (TAW) bleek destijds dat op veel plaatsen de dijkbekleding te licht is en daardoor onder de extreme omstandigheden, waartegen de dijken nog bestand moeten zijn, zodanig beschadigd kan raken dat de waterkering teveel verzwakt. Dat betekent dat de vereiste veiligheid tegen overstromingen niet meer kan worden gegarandeerd. In 1997 is daarom in Zeeland begonnen met het verbeteren van de steenzettingen.

Uit de toetsing van de steenbekledingen is gebleken dat ook de steenbekleding op het dijkvak Van Citterspolder niet voldoet aan de gestelde norm. De steenbekleding binnen het dijkvak dient in het kader van het project Zeeweringen te worden verbeterd. Na het verbeteren van de steenbekleding voldoet de steenbekleding op het dijkvak weer aan de gestelde veiligheidsnorm.

2.2 Voorgenomen activiteit

Duidelijk is dat er hier geen alternatieve oplossingen zijn om de voorgeschreven veiligheidsnorm in het kader van de Wet op de waterkering voor dit dijktraject te bereiken dan door het vervangen van de steenbekleding.

Om weer te voldoen aan de gestelde veiligheidsnorm wordt de bestaande, te lichte bekleding, vervangen door een andere, zwaardere bekleding. In principe zijn verschillende constructiealternatieven mogelijk: zowel harde materialen (bijv. betonblokken, -zuilen, asfalt, natuursteen) en op sommige plaatsen ook zogenaamde zachte bekledingen van klei en gras. De keuze voor een constructie wordt gemaakt in het door de beheerder opgestelde plan ex artikel 7 Wet op de waterkering welke door Gedeputeerde Staten moet worden goedgekeurd (Wwk-besluit).

Met verwijzing naar de planbeschrijving voor het dijkvak Van Citterspolder [1], is het volgende gebleken:

Als wordt gekeken naar de aansluiting van deze steenbekleding op de waterinlaat dan moet worden geconcludeerd dat de primaire waterkering daar niet 'gesloten' is. Dat komt omdat onder maatgevende omstandigheden de Noordnol (voor een deel) kan worden weggeslagen. Indien dat gebeurt is het talud dat zich tussen de vervangen bekleding en de waterinlaat onder de buitenberm bevindt, onbeschermd. Dit kan in eerste instantie schade veroorzaken aan de waterinlaat. Dit is zeer ongewenst, omdat dan de continuïteit van de kerncentrale in gevaar zou kunnen komen. In theorie zou het onbeschermd talud verder kunnen eroderen en eventueel de stabiliteit van de waterkering als geheel in gevaar kunnen brengen. Het is daarom noodzakelijk dat ook de aansluiting van de steenbekleding op de Noordnol wordt verbeterd.

Glooiing en aansluiting waterinlaat

De technische toepasbaarheid van de mogelijke bekledingstypen is zowel voor de glooiing tussen dp 565 en dp 566 als voor de aansluiting op de waterinlaat uitvoerig beschreven in de Ontwerpnota Dijkverbetering Van Citterspolder. Aan de hand van de randvoorwaarden en uitgangspunten, de technische toepasbaarheid, de ecologische toepasbaarheid en de beschikbaarheid zijn drie voorontwerpen voor de nieuwe bekleding nader beschouwd. Bij voorontwerp 1 worden in de ondertafel gekantelde Haringmanblokken toegepast en in de boventafel gekantelde (vlakke) blokken en

nieuwe zuilen. Voorontwerp 2 kenmerkt zich door toepassing van betonzuilen in zowel de onder- als boventafel. Bij voorontwerp 3 worden in de boventafel betonzuilen toegepast en in de ondertafel vol-en-zat gepenetreerde breuksteen.

Aan de hand van een (geautomatiseerd) keuzemodel, waarvoor de criteria zijn beschreven in de Algemene ontwerpnota Dijkverbeteringen 2003, is gekozen voor voorontwerp 1.

Berm

De bestaande berm is voor een deel uitgevoerd in asfalt en voor een deel in klei. Achter de waterinlaat ligt het terrein op minimaal 5,50 m boven NAP. Dit terrein is op te delen in een operationeel deel waar de inlaat wordt bediend en een parkeergelegenheid met een asfalt toplaag. De buitenknik van de in klei uitgevoerde berm ligt op een hoogte van ongeveer 5,35 m boven NAP. Het in klei uitgevoerde gedeelte van de berm wordt opgehoogd tot ontwerppeil van een 5,95 m boven NAP. De in asfalt uitgevoerde berm blijft gehandhaafd op de bestaande hoogte.

3. Kenmerken van de activiteit

3.1 Aard en omvang van de activiteit

De activiteit betreft de wijziging van de steenbekleding van het dijkvak Van Citterspolder. De bestaande harde bekleding is te licht en zal worden vervangen door een zwaardere bekleding.

Het dijktraject heeft een lengte van ongeveer 900 m exclusief de strekdam (de Noordnol) met een lengte van ruim 500 m.

3.2 Wijze van aanleg en hergebruik

De wijze van aanleg wordt beschreven in hoofdstuk 5 van bijgevoegde planbeschrijving Van Citterspolder [1] waarnaar korthedshalve wordt verwezen. Bij de werkzaamheden worden verschillende randvoorwaarden en uitgangspunten in acht genomen. Deze staan beschreven in hoofdstuk 3 van de bijgevoegde planbeschrijving waarnaar eveneens wordt verwezen.

De doelstelling van het project is om zoveel mogelijk hergebruik van materialen toe te passen. Dit geldt in eerste instantie voor het dijkvak zelf, en als dit niet mogelijk is, dan op een dijkvak dat elders wordt verbeterd. Dit geldt voor de harde materialen die vrijkomen uit het project. Daar waar hergebruik niet mogelijk is, zal de verbeterde bekleding bestaan uit van elders aangevoerde, nieuwe materialen.

Uit het dijktraject Van Citterspolder komen Haringmanblokken vrij die (gekanteld) hergebruikt kunnen worden in de nieuwe bekleding. Vanuit bestaande depots zijn vlakke betonblokken beschikbaar. Uit andere, gelijktijdig te verbeteren dijkvakken komen geen materialen vrij.

3.3 Effecten op het milieu

De effecten van de voorgenomen activiteit op het milieu zijn uitvoerig beschreven in hoofdstuk 6 van de bijgevoegde planbeschrijving waarnaar korthedshalve wordt verwezen. De effecten worden hieronder echter nog eens samengevat.

Begroeiing op de bekleding

Het aanpassen van bekledingen leidt bij vervangen in eerste instantie altijd tot negatieve effecten op de natuurwaarden. Door het verwijderen van de huidige bekleding wordt de begroeiing op de bekleding (met de daarvan afhankelijke fauna) ook verwijderd. Deze effecten kunnen niet voorkomen worden, maar zijn slechts tijdelijk. Nadat de nieuwe bekleding is aangebracht zullen zich op termijn van enkele jaren weer natuurwaarden ontwikkelen. Deze ontwikkeling wordt beïnvloed door het bekledingstype.

De Milieu-inventarisatie Zeeweringen Westerschelde beoordeelt de verschillende constructie-alternatieven wat betreft hun begroeibaarheid. Daarnaast beschrijft de Milieu-inventarisatie de huidige en potentiële natuurwaarden van de bekleding op de dijk. Bij de keuze van de nieuwe bekleding zal worden gewerkt volgens de systematiek van de Milieu-inventarisatie, zodat herstel en mogelijk verbetering van de natuurwaarden op de glooiing kan optreden. De gegevens uit de Milieu-inventarisatie worden in het kader van de planbeschrijving nog aangevuld met de resultaten van een recente inventarisatie (detailadvies door de Meetinformatiedienst Zeeland). Gezien het voorkeursalternatief voor de nieuwe bekleding mag verwacht worden dat ten minste herstel van de huidige natuurwaarden plaatsvindt.

Vogels

Ten aanzien van de gevolgen van de werken voor vogels is door Bureau Waardenburg onderzoek uitgevoerd [2], [3]. De adviezen die hieruit voortvloeien zijn gevolgd bij de uitwerking van de ingreep.

Op de uiteinden van de pieren behorend bij de waterinlaat van de elektriciteitscentrale wordt soms

overtijd door kwalificerende soorten steltlopers (kleine HVP). Wanneer er gewerkt wordt direct naast de waterinlaat dan ligt de genoemde HVP binnen de zone waarin verstoring kan optreden (200 m). Om de volgende redenen wordt er echter geen significant effect verwacht:

- De aantallen overtuigende vogels zijn te laag om een significant effect te kunnen bewerkstelligen op de aantallen van desbetreffende soorten in de gehele Westerschelde;
- De (potentiële) verstoring zal grotendeels wegvallen tegen de standaard verstoring ter plaatse. Deze verstoring betreft de veelvuldige aanwezigheid van recreanten en het gebruikelijke geluidsniveau van de waterinlaat (pompen + allerlei mededelingen die omgeroepen worden via speakers)
- Omdat deze HVP bepaald niet dagelijks wordt gebruikt (zie vorige punt), beschikken de vogels reeds over een soort van standaard uitwijkmogelijkheid, dit betreft nabijgelegen (binnendijkse) polders.

Wat broedvogels betreft moet er op gewezen worden dat in sommige jaren een paartje Bontbekplevieren (tot nu toe tevergeefs) poogt te broeden op het strandje direct ten oosten van de waterinlaat. Bij de dijkwerkzaamheden zal uitsluitend ten westen en noordwesten van de waterinlaat worden gewerkt. De afmetingen van het gebouw van de waterinlaat zijn dusdanig, dat personen en materieel betrokken bij de werkzaamheden grotendeels aan het zicht van de vogels op het strandje onttrokken zullen worden. Vanwege de aanvang van de werkzaamheden (rond 1 april, dus vóórdat de vogels op de eieren zitten) en de standaard geluidsemissie van de waterinlaat, wordt er geen (extra) verstoring van deze soort verwacht als gevolg van de werkzaamheden.

In paragraaf 3.2 van de planbeschrijving zijn een aantal (mitigerende) maatregelen beschreven die als randvoorwaarde worden gesteld. Deze maatregelen zullen ten uitvoer worden gebracht. Hierdoor zijn er geen significante effecten te verwachten op soorten en habitats die in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn als speciale beschermingszone (SBZ) zijn aangewezen.

Flora- en Faunawet

Er is in het kader van de Flora- en faunawet kans op verontrusting van veldmuis, bosmuis, mol en konijn, alsmede voor de beschadiging, vernieling of verstoring van hun vaste verblijfplaatsen [3]. Hiervoor zal een ontheffing ex artikel 75 aangevraagd worden bij het ministerie van LNV.

Landschap

Bij het ontwerp van de nieuwe bekleding wordt rekening gehouden met landschappelijke aspecten. Deze zijn verwoord in de (Actualisatie) Landschapsvisie Westerschelde en overgenomen in de Milieu-inventarisatie Westerschelde. Ook bij dit aspect wordt een detailadvies uitgebracht (door de Dienst Landelijk Gebied van LNV). Bij de keuze van de bekleding is zoveel mogelijk rekening worden gehouden met dit advies. Hieruit blijkt dat het aanpassen van de bekleding tot gevolg heeft dat het buitentalud van de dijk de eerste jaren een andere aanblik krijgt, o.a. wat betreft kleur en structuur. Vlak na de aanpassing is het talud nog kaal, maar op langere termijn krijgt de bekleding weer een natuurlijker aanblik.

Woon- en leefmilieu

De aan- en afvoer van materieel en goederen kan geluidsoverlast of verkeershinder geven voor omwonenden, recreanten en nabijgelegen bedrijven. Deze overlast is echter tijdelijk van aard en zal geen permanente gevolgen hebben. Door een zorgvuldige keuze van transportroutes zal deze overlast tot een minimum beperkt worden.

Het maaibeheer en beweiding van het buitenbeloop van de dijk kan tijdens de uitvoering geen doorgang vinden. Hierover worden verder afspraken gemaakt tussen de beheerder en de pachter.

Conclusie

Concluderend kan worden gesteld, dat reeds in de Milieu-inventarisatie en bijkomend onderzoek een passende beoordeling is gemaakt van de effecten. Voor het dijkvak Van Citterspolder zullen de adviezen uit de Milieu-inventarisatie en het onderzoek door Bureau Waardenburg worden gevolgd zodat er geen significante gevolgen optreden; derhalve is er geen mitigatie- of compensatieplicht aan de orde. Naar de mening van de initiatiefnemer is er dan ook geen sprake van zodanige bijzondere omstandigheden waaronder de activiteit wordt ondernomen dat er ter voorbereiding van het goedkeuringsbesluit ex artikel 7 Wwk een milieu-effectrapport moet worden gemaakt.

Kort voor de aanvang van de werkzaamheden zal contact gezocht worden met RIKZ. Hierbij zal nagegaan worden of er op dat moment nog zaken zijn waar tijdens de uitvoering op gelet moet worden. Uiteraard gaat het hierbij om zeer specifieke, op het bewuste dijkvak betrekking hebbende zaken, die niet reeds in de natuurtoetsen zijn meegenomen.

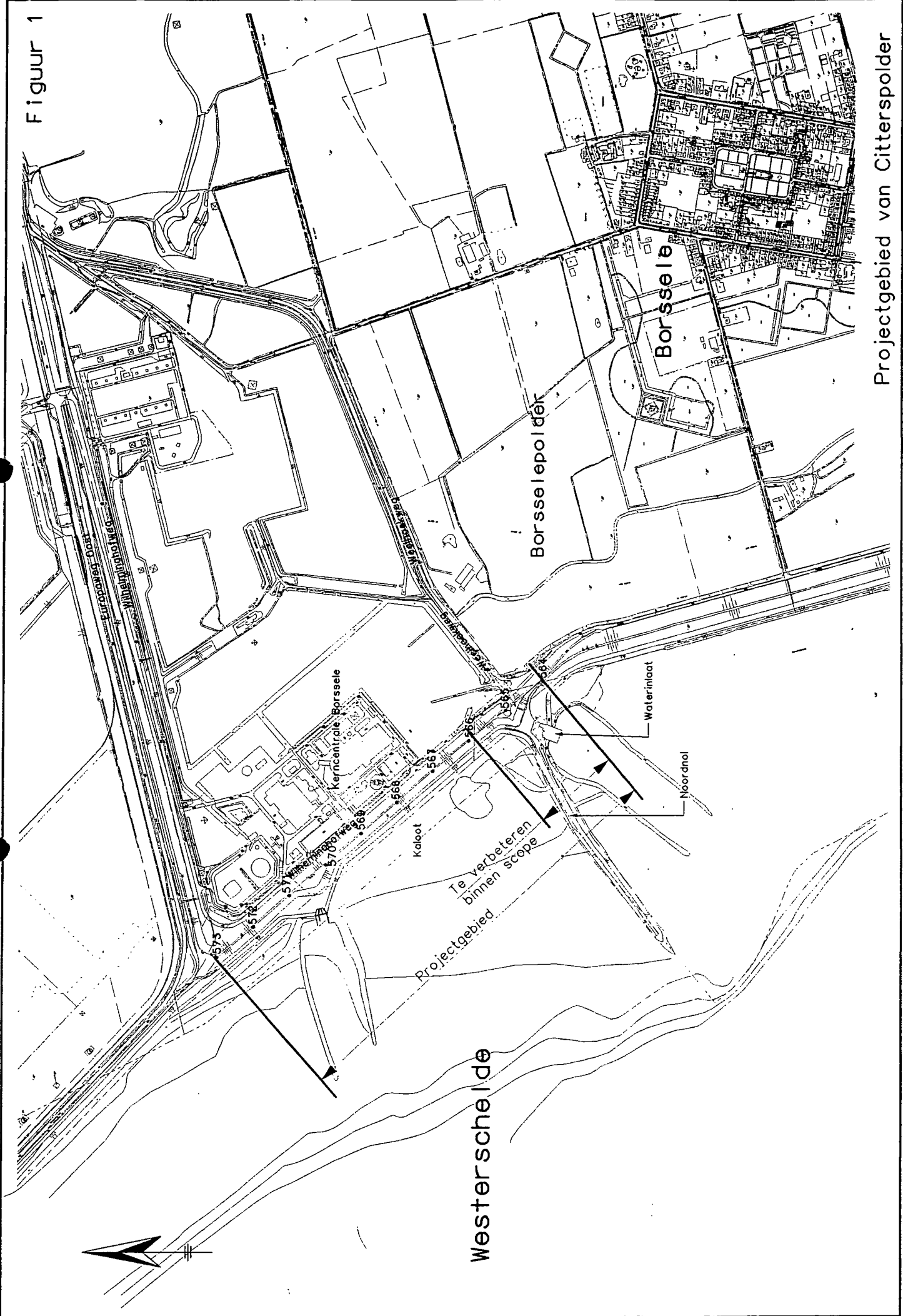
4. Literatuur

- [1] Planbeschrijving Dijkverbeteringswerk Van Citterspolder, versie 1, Projectbureau Zeeweringen, 25 november 2003.
Documentcode: PZDT-R-03246 ontw.
- [2] Toetsing dijkverbeteringsproject Van Citterspolder aan de Vogel- en Habitatrichtlijn, Bureau Waardenburg, december 2003.
Documentcode PZDB-R-03129.
- [3] Flora- en faunawettoets dijkverbeteringsproject Van Citterspolder, Bureau Waardenburg, december 2003.
Documentcode PZDB-R-03133

Figuren

Figuur 1: Situatieschets dijkvak Van Citterspolder.

Figuur 1

Projectgebied van Citterspolder